

Rumantsch en il bulletin uffizial

Mintga votum en il linguatg da l'oratur

■ (anr/ld) Dapi l'onn 1891 vegnan tut ils votums dals parlamentararis federals documentads en il bulletin uffizial. Là chatta er il rumantsch ses plaz cunvegnent.

«*Da cor salidel jeu era la Svizra romantscha e suenter quellas grevas malauras e bovas salidel surtut ils grev pertuccai habitants dalla Surselfva.*» (Calmy-Rey)

«*I ma fa fitg grond plaschair d'esser en ina regiun latina cun il parlament svizzer ed jau sper che nus ans vesian forsa en in'au-tra regiun.*» (Christoffel Brändli)

«*Jau fatsch mia allocuziun en rumantsch perquai che surtut il territori rumantsch è tutgà surproporzionalmain dal nov concept da La Posta...*» (Walter Decurtins)

«*...Grazia ad els sun jau daventà conscient da la realitad da la cultura e da la lingua rumantscha che vegn discurrida da 40 000 personas sparpagliadas en las vals grischunas. Jau n'als consideresch betg pli sco in element folcloristic, mabain sco part instatgbla da nos pajais.*»
(Yves Christen, pres. dal cuss. naz.)

Quests ed auters votums rumantschs pon ins leger en il bulletin uffizial da l'assemblea federala. Dapi l'onn 1891 vegnan tut ils votums dal cussegl naziunal e dal cussegl dals chantuns documentads en il bulletin uffizial. Durant quasi 70 onns aveva el num «bulletin stenografic», perquai ch'el vegniva redigì da stenografs. En quest temp èn sa sviluppads meds moderns da registraziun ed ils stenografs èn daventads rars. Dapi l'onn 1960 vegnan ils votums registrads sin bindels e redigids da personas cun buna conuschientscha linguistica. En tut èn var 30 personas, per part a temp parzial, occupadas cun protocollar ils votums en il bulletin uffizial ed autras lavurs da documentaziun per il parlament federal.

Problem da chattar ina persona che sa rumantsch

François Comment, il schef dal servetsch per il bulletin uffizial, ha punctuà ch'i dettia in sulet princip areguard las linguas: Mintga votum vegnia documentà en il linguatg discurrì da l'oratur resp. da l'oratura.

Barbara Schenk Seiler ha surpiglià l'incumbensa da protocollar il text d'oratur e d'oraturas che discurren rumantsch en il parlament federal.

FOTO L. DEPLAZES

Quai valia era per il rumantsch u per las linguas estras. El ha concedì ch'i na saja betg adina stà simpel da registrar ils votums rumantschs. Perquai è el led ch'ina collavuratura saja stada pronta d'emprender il rumantsch e da formular ils votums en la quarta lingua.

Dapi ch'ina dunna rumantscha ha gi bandunà il servetsch da noss uffizi avant intgins onns, na devi nagin pli che scriveva rumantsch, ha Barbara Schenk Seiler confermà envers l'anr. Ella che discurre sis linguas, saja fitg intgantada da lavurar cun ils linguatgs. Per quest motiv haja ella fatg in curs da rumantsch grischun, organisà da l'Uffizi federal da persunal ensemen cun la Lia ruman-

tscha. Uss haja ella cuntinuà cun il studi da rumantsch grischun, uschia ch'ella haja gi il curaschi da surpigliar la responsabladad per ils votums en rumantsch. En collavuraziun cun la Lia rumantscha u cun ils servetschs da translaziun dal chantun redigia ella ils texts dals oratur che pledan rumantsch e vegnan documentads en il bulletin uffizial. Questa lavur in pau extraordinaria fetschia ad ella grond plaschair. Ella saja da l'avis che la quarta lingua haja ils medes dretgs d'esser documentada en il bulletin uffizial sco ils auters linguatgs naziunals, ha Schenk punctuà.

Ins po prender invista en il bulletin uffizial sut: www.parlament.ch

Il parlament è bain servì

Il servetsch per il bulletin uffizial fa part dals «Servetschs dal parlament». Quests servetschs – sut la direziun da la Poschiavina Mariangela Wallimann-Bornatico – stattan a disposiziun al cussegl naziunal, al cussegl dals chantuns e lur organs. Ensemen cun ils presidents da las duas chombras planiseschan ed organischeschan quests servetschs las sessiuns e las sessidas da las cumissiuns dal parlament. Plinavant mainan els il secretariat, elavuran rapports per mauns dal parlament e cusseglian ils parlamentararis en dumondas da proceder ed en cas speziels. Els èn responsabels per las translaziuns e procuran per la documentaziun dals commembers dal parlament. Ils servetschs dal parla-

ment han plinavant l'incumbensa d'infurmar la publicitad davart la lavur parlamentara.

En quest decasteri è era il servetsch da segirezza da chasa. Quel è responsabel per la segirtad dals parlamentararis e da las parlamentarias e sto prender las mesiras necessarias. Quellas èn vegnidas fitg rigurusas dapi la tragedia en il parlament da Zug. E tuttina duain las mesiras lubir il contact liber da las burgaisas e dals burgais cun ils parlamentararis en la chasa federala, senza memia grondas restricziuns.

Ils Servetschs dal parlament occupeschan var 300 personas. Da questas èn pli che la mesadad dunnas. La gronda part lavura a temp parzial.